DEBATT

ostlendingen.no
Redaksjonen: **Telefon 62 40 00 00.** E-post: **debatt@ostlendingen.no**

Østlendingen arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig avisomtale, oppfordres til å ta kontakt med redaksjonen. Pressens Faglige Utvalg (PFU) er et klageorgan oppnevnt av Norsk Presseforbund, som behandler klager mot pressen i presseetiske spørsmål. **Adresse:** PFU, Rådhusgt. 17, Pb 46 Sentrum, 0101 Oslo. Tlf: 22 40 50 40. **E-post:** pfu@presse.no

Bli med i debatten

Engasjement er viktig, og en forutsetning for utvikling. Bli med i debatten på regionens største møteplass for samfunnsdebatt.

- Elektronisk tilsendte innlegg som er kortere enn 280 ord blir prioritert.
- Anonyme innlegg godtas bare unntaksvis når det kan underbygges spesielle behov for å være anonym.
- Send ditt innlegg til: **debatt@ostlendingen.no**. Innlegg vil bli redigert etter god presseskikk, og kan bli kuttet.

LEDER

I BOBLA: *Russefeiringa blir stadig lengre og dyrere. Noen synes det er helt greit, andre fordømmer det.*

Festen har gått over styr

Det er naturlig å feire at en er ferdig i den videregående skolen. Slik feiring finner sted rundt om i hele verden - men hvordan det feires er forskjellige fra land til land. Noen steder er det en mer formell og forholdsvis kort markering. I Norge er det omvendt: Russetida nå varer i mange uker, og er høyst uformell. Og nettopp det at russetida er blitt lengre, ytterligere festpreget, og ikke minst dyr og i enkelte tilfeller ekskluderende, gjør den svært omdiskutert.

Sitatet her er selve kvintessensen av hva denne lederen melder til folket i Fredrikstad.

Fylkesråd Aasa Gjestvang (Sp) mener russetida er blitt et samfunnsproblem, og vil ha den vekk fra skolene. Som skoleeier har fylkeskommunen litt de skulle ha sagt, men de største problemene knyttet til russetida har de ingen makt over. For problemet er jo ikke det som skjer i kantina på skola, men presset knyttet til status, økonomi, drikkepress og sosial tilhørighet.

Samtidig har Gjestvang rett: Noe må skje. Det stopper ikke lenger med busser og russesanger. Nå er russefester i sydligere strøk det nye. Denne utviklinga kan ikke fortsette - sjøl om det er viktig å understreke at langt fra alle er «ekstremruss» på denne måten. Det er vanskelig for skoleeier å gjøre så mye. Fordi russen er myndig, har heller ikke foreldrene all verdens de skulle ha sagt. Det er likevel grunn til å be foreldregenerasjonen om å prøve å påvirke de unge voksne, og så må skolene sjølsagt være helt tydelige på kravene til oppmøte og oppførsel også i russetida. Russetida burde være et høydepunkt for alle - ikke bare for dem med mest penger og størst sosialt nettverk.

Tom Martin Kj. Hartviksen,
ansvarlig redaktør

Kampanjejournal mot miljøengasje

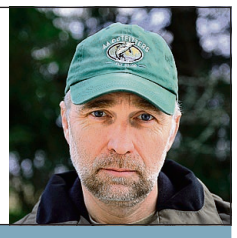

Debatt

KETIL SKOGEN

BONDE: *Tormod Skramstad nekter å betale bot for å drive landbruk.*

Den gamle Senterparti-avisa Østlendingen fornekter seg ikke. I to store oppslag i forrige uke omtales en sak der en bonde fra Åmot har nektet å vedta en bot for brudd på naturmangfoldloven og derfor må møte i retten. Han ble bøtelagt for å ha slått et område – som ikke er innmark – i den tida da bakkehekkende fugler har unger. Østlendingens vinkling er at bonden er et offer for en slags konspirasjon mellom overivrige miljøvernere og politiet. Bondelaget og bondens advokat får breie seg med en ganske bisarr beskrivelse av bakgrunnen for at påtalemyndigheten ila bot. Hovedargumentet, slik det framføres av advokaten, er at «retten kan vel ikke mene at bønder heretter skal høste om våren og så om høsten». Nå var det jo nettopp høsting om våren (eller forsommeren) bonden insisterte på å drive med her. Lederen i Hedmark bondelag framholder på sin side at man må gjøre våronna om våren. Jeg var ikke oppmerksom på at slått er en del av våronna, men saken er uansett denne: Bonden, eller rettere en av hans ansatte (vi skjønner med en gang at dette ikke dreier seg om en småbruker), har slått et område ved Rena leir etter avtale med Forsvaret. Forsvaret mener at det er uheldig for deres virksomhet at vegetasjonen der blir for høy. Men det ble gjort i den mest sårbare tida for bakkehekkende fugler som spove, vipe, bekkasin og sanglerke. Dette er altså ikke innmark, og kan ikke sammenlignes med bondens jorder, slik Østlendingen vil ha oss til å tro. Det er heller ikke snakk om å hindre slått, men om en mindre utsettelse.

En nabo har i mange år observert hekkende fugl i området, som var kjent blant fugleentusiaster for nettopp dette. Han ba om at slåtten måtte utsettes et par uker. Det nektet bonden. Siden naboen mente at det kunne være et brudd på naturmangfoldloven å slå akkurat i hekketida, anmeldte han saken. Det har enhver samfunnsborger moralsk plikt til å gjøre, hvis hun eller han observerer en handling som kan være ulovlig. Så er det påtalemyndighetens oppgave å avgjøre om handlingen, hvis den kan dokumenteres, faktisk er ulovlig. Det mente altså påtalemyndigheten i dette tilfellet, etter grundig etterforskning, og da burde den engasjerte naboen være ute av historien. Norske myndigheter har bøtelagt en gårdbruker for brudd på norsk lov, og siden den bøtelagte ikke godtar dette, er det nå opp til norske domstoler å avgjøre om dette er en riktig vurdering fra påtalemyndighetens side. At saken ble anmeldt av en privatperson, har ingenting med saken å gjøre. Mange lovbrudd som ender i domstolene anmeldes først av privatpersoner. Det er liksom litt av poenget med å leve i en rettsstat.

Man venter kanskje ikke noen balansert framstilling av en slik sak i Østlendingen. Når det gjelder saker som gjelder bønder og grunneiere, er avisa omtrent like «fair and balanced» som Fox News. Men det verste med Østlendingens oppslag denne gangen er omtalen av han som anmeldte saken (og som altså fikk full støtte av påtalemyndigheten). Han beskrives som «profilert miljøverner» og presenteres med et bilde som Østlendingen er nøye med å presisere at ble

Ulvestammen, korleis verna den?

INGJERD SCHOU og Pål Jonson har i lesarinnlegg i Nationen 25. august 2018 teke opp samarbeid med Sverige om dette og held fast at Norge, Sverige utgjer eit område med felles ulvestamme. Dette er det første som er ein realitet med mange tusen år som har skapt landa som blir kaldt Skandinavia. Derfor også Skandulv. For det andre seier dei det er gode grunnar for å sjå på ulvejakta. Som tredje punkt tek dei fram lokal innflytelse og denne skal innverka på "viltvårds delegationer" og rovviltnemnder. Dette er tankar i positiv retning, men det er grunn til å nemna at Sverige i 2017 planar og lage ei lisensjakt på ulv som skulle redusera ulvestammen med 50 prosent, det vil seia at det kunne fellast 150 dyr av ein bestand på 300 dyr. Da dette vart kjend vakna EU kommisjonen og truga med å taka Sveige til EU domstolen, og Sverige tok seg i det og reduserte talet til 30 dyr! Sverige er ikkje ein sjølvstendig stat lenger, dessverre! Her i landet har me bare "ein fot innafor" EU regimet og det held vel lenge. Gong på gong har tanken om innhegn av ulv vore framboren, det har ikkje kome til «øyro åt ulvevennar» slik syns det som å tala for «dauve øyro», men modellen Langedrag er intakt, og gjev ulven det beste vern, og det finaste skue for dei som vil sjå desse dyra. På bakgrunn av dette helsar eg utspelet desse to kom med som dagsaktuelle og framtidsretta tankar og melder med frå om at dette må på dagsorden i komande drøftingar slik at ein kan finna fram til betre løysingar. Dei store tapa av sau, reinsdyr og andre artar er ei direkte landeplage, og slik vil me ikkje ha det.

OLA TRONSMOEN

listikk ment

FOTO: ANITA HØIBY GOTEHUS

tatt under en demonstrasjon mot ulvejakt. Men det er en politiadvokat, og ikke naboen, som skal prosedere saken i retten.

Det er liten tvil om at Østlendingens vinkling har gitt opphav til en tilsvarende ensidig dekning i andre medier, blant annet på NRKs riksnyheter. Man kan tenke seg hvilken belastning dette er for en person som har gjort sin samfunnsplikt. Sett på bakgrunn av Østlendingens håndtering av lignende saker tidligere, kan dette vanskelig ses som annet enn en målrettet kampanje for å få kritiske stemmer til å stilne. Både den tiltalte bonden, hans advokat og lederen i Hedmark bondelag får nærmest ubegrenset mulighet til å bygge opp under bildet av landbruket som hundset og forfulgt og presset fra alle kanter. Selvsagt har mange mindre brukere problemer, slik som småfolk ellers i samfunnet. De som har uttalt seg om denne saken, er ikke i den kategorien - for å si det forsiktig. Man er snarere fristet til å trekke paralleller til situasjonen i en del andre land, der miljøengasjement også kues med makt. Voldsommere enn her, det er så, men også der er det ofte store og mektige representanter for landbruket som står bak. Det er ikke småbrukere i Brasil som ønsker at miljøvernere skal bringes til taushet, og det er heller ikke småbrukere som har fått svinge seg i mediene denne gangen. Sterke aktører i landbruket er eliten, men de har gjort en god jobb med å framstille seg i en offerrolle. Mens vanlige folk som er glad i naturen får unngjelde. Det eneste lyspunktet i denne saken er at det var Forsvarets område. Da slipper vi i det minste syting om angrep på eiendomsretten.

LESERBREV

Gratulerer Elverum

Det nye utendørs trenings/mosjonsanlegget ved Sagtjernet er bare rett og slett fenomenalt ! Jeg har bodd mange steder i vårt langstrakte land, men aldri sett noe så flott i denne sjanger. Stor heder og ære til kommunen og utførende anleggsgartner ! Med takknemlig hilsen

SVEIN URDAL

FÅR ROS: *Det nye treningsanlegget ved Sagtjernet for toppkarakter av Svein Urdal.* **FOTO: RANDI UNDSETH**

Rovvilt og omstilling i landbruket

TAPENE TIL rovvilt har over flere år gått ned på landsbasis. I noen områder har vi likevel store tap. I slike områder kan frivillig omstilling være et alternativ for de sauebøndene som ønsker det.

Jeg viser til sak i Østlendingen 22. august om at Miljødirektoratet skal ha utøvet press på sauebønder for å slutte med sau på beite. Dette er ikke riktig.

I den situasjonen fra i sommer som er omtalt i saken, ønsket sauebonden et møte med Miljødirektoratet for blant annet å få informasjon om omstillingsordningen. Til dette møtet var også Rendalen kommune invitert, ettersom Miljødirektoratet mente at det kunne være i kommunens interesse.

Kommunen hadde ikke anledning til å delta, og møtet ble holdt uten kommunens tilstedeværelse. Det er sauebøndene som selv bestemmer om de vil benytte seg av tilbudet om omstilling eller om de vil fortsette med saueholdet. Jeg kan derfor ikke se at det er grunnlag for å kritisere Miljødirektoratet for å ha en dialog med sauebønder som tar kontakt fordi de opplever store rovvilttap.

Omstillingsordningen er en frivillig ordning som skal bidra å redusere tap av sau og risiko for dyrelidelser i særlig utsatte rovviltområder. Ordningen gir gårdbrukere med gjentatte store tap av husdyr til rovvilt, mulighet til å be om omstilling til annen landbruksrelatert næringsvirksomhet. Ordningen ble innført i 2015, men har vært et av mange virkemidler også før dette.

Områdene nord i Østerdalen har i mange år hatt relativt høye tapstall. Det har vært en stor innsats med forebyggende tiltak som ekstra tilsyn, tidlig nedsanking og inngjerding. Det er brukt mye penger i samarbeid med beitebrukere.

Vinterjakt på ulv i Norge vil ikke kunne hindre tap av sau til ulv så lenge disse ulvene vandrer inn fra svenske ulverevir i løpet av våren og sommeren. Dette har i flere år vært tilfelle i de beiteprioriterte områdene nord i Østerdalen.

ATLE HAMAR
Statssekretær (V) i Klima- og miljødepartementet

Vi må ta tak

Vi har lykkes med å øke gjennomføringa i videregående skole i Hedmark. Våre unger er framtidas gull. Jeg blir derfor urolig når jeg registrerer medieoppslag som viser at svake gjennomføringstall på yrkesfag kommer som et sjokk på enkel te ledende kommunepolitikere. Går du på skole i Våler skal det være like selvfølgelig at du fortsetter skolegangen din som andre elever i Hedmark.

Politisk ledelse i kommunene bør være de fremste til å ha innsikt i sin grunnskole - basert på de årlige tilstandsrapporter. Frafall starter ikke i videregående skole. Kunnskapen elevene kommer inn med fra grunnskolen er av vesentlig betydning for gjennomføringa av videregående skole. Det finnes ingen kvikk fiks som over natten fjerner mobbing eller øker skoleresultatene. Bedre skoleresultater er langsiktig dedikert arbeid fra mange gjennom barne- og ungdomsårene. Det er mange faktorer som spiller inn og som bidrar til at våre unger gjennomfører skolen. Vi må redusere forskjellene.

For meg, og for Arbeiderpartiet, er det viktig at vi bidrar til å skape et samfunn som bygger på at vi alle har like muligheter. Vi må ta tak!

ANNE KARIN TORP ADOLFSEN
Ådalsbruk Arbeidersamfund

MARKISER – SCREENS – INTERIØRGARDINER – GARASJEPORTER
HØSTPRISER!
-30%
På en mengde inn- og utvendig solskjerming og garasjeporter.
13.08. - 23.09.
TA GREP FØR NYE HETEPERIODER
Fasade® PRODUKTER
HÅVARD NYLAND
Din lokale salgskonsulent
Gratis befaring: 911 50 200
Direktenr: 488 54 855